

EKONOMICKÉ REČI

S RADOVANOM ĎURANOM
JE UŽ DÔCHODOK NA DÔCHODKU?
28.2.2018 > 19:00 > ZÁMOCKÝ PIVOVAR

INESS

Jeden vzorec

- $\text{Dôchodok} = \text{Obdobie} \times \text{ADH} \times \text{POMB}$

- Obdobie - počet rokov (dní) sociálneho poistenia
- ADH – Aktuálna dôchodková hodnota, vyjadruje úroveň ekonomiky, zvyšuje sa podľa rastu priem. mzdy, aktuálne 12 eur
- POMB – priemerný osobný mzdový bod, pomer hrubej mzdy k priemernej mzde za každý rok, a výsledný priemer týchto hodnôt

Skutočná sadzba odvodov – potrebná na výplatu starobných dôchodkov

- Fond starobného poistenia 18%
- Rezervný fond solidarity 4,75%
- Prebytky ostatných fondov 3,25%
- Dotácia zo štátneho rozpočtu cca. 255 mil. eur
- 26%+

Demografický problém v dvoch číslach

	2013	2020	2030	2040	2050	2060
	<i>počet pracujúcich na 1 dôchodcu</i>					
EU28	1,63	1,61	1,46	1,32	1,27	1,29
SK	1,75	1,57	1,38	1,24	1,07	0,98
CZ	1,71	1,70	1,60	1,52	1,42	1,42
HU	1,42	1,63	1,61	1,43	1,26	1,16
PL	1,73	1,72	1,57	1,50	1,40	1,11
	<i>podiel populácie vo veku 15-64 rokov na celkovej populácii, %</i>					
EU28	66,0	63,9	61,1	58,4	56,9	56,6
SK	71,4	68,1	65,6	62,8	56,9	53,3
CZ	68,0	63,8	60,3	60,6	56,7	56,4
HU	68,2	65,3	63,7	61,1	58,1	56,1
PL	70,5	66,3	63,7	62,2	56,9	54,1

Príklad výpočtu dôchodku

Dôchodok:

- **priemernej mzdy** $480 \text{ eur} = 40 * 12 * 1$
- **minimálnej mzdy** (cca $0,5 * \text{priemernej mzdy}$)
 $313 \text{ eur} = 40 * 12 * \underline{0,6}$

výpočtom 288 eur, min. dôchodok zvyšuje na 313 eur) Faktor solidarity zvyšuje POMB <1 o 20%, preto 0,6

- **dôchodok 7 násobku priemernej mzdy**
 $1\,171 \text{ eur} = 40 * 12 * \underline{2,44}$

Faktor solidarity znižuje max. POMB na 2,44

Súboj pohlaví?

	Priemerný dôchodok v Eur (prvý polrok 2016)	Očakávaná doba dožitia v 62 rokoch	Suma
Muž	527	17,09	108 077
Žena	401	21,34	102 688

Načo platiť, keď sa nedožijem dôchodku?

- Priemerná výška vdovského dôchodku 255 eur
- Počet vyplácaných vdovských dôchodkov 300 tisíc (11% sólo)
- Výdavky na vdovské a vdovecké dôchodky 620 mil. eur ročne (12,5%)
- Vdovský dôchodok sa vypláca rok po smrti manžela/manželky a potom od dosiahnutia dôchodkového veku pozostalej/pozostalého do konca života, ak splní základné podmienky

Ako sa menia dôchodkové sľuby

Celoživotná mzda	1000	1500	2000	3000
Dôchodok Kaník 2007	498	747	996	1282
Dôchodok Fico 2015	498	662	812	983
Rozdiel		-85	-185	-299

40 rokov poistenia, ADH 10,6865

Oplatí sa prvý pilier?

- Pomer priemerneho dôchodku k priemernej mzde dnes cca. 45%
- Rast priemernej mzdy od roku 2008 – 3,3% ročne
- Rast S&P od roku 2008 – 9,6% ročne (reinvestované dividendy; v USD)
- Najvyššie ročné zhodnotenie v II. Pilieri od 2005 3,5% ročne
- Najhorší rok na začatie investovania do S&P 2000 – 5,9%

Dôchodkový vek

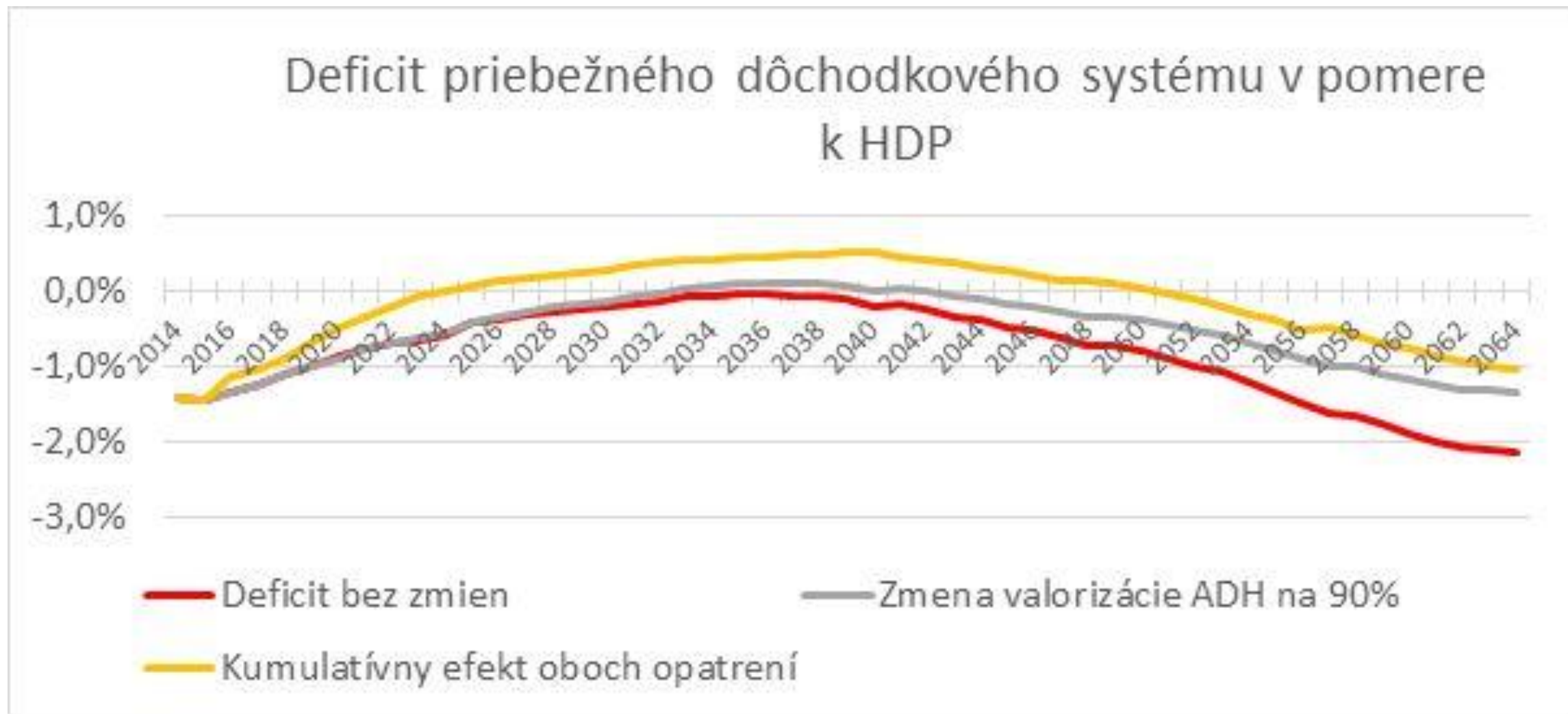
na rok 2017 bol 62 rokov a 76 dní.

na rok 2018 je 62 rokov a 139 dní.

+4,5 mesiaca za 2 roky

Dôchodky v politickom ohrození

<http://iness.sk/stranka/11641-Nova-publikacia-Dochodky-v-politickom-ohrozeni>

II. pilier

- Priemerná výška doživotného dôchodku dnes 24€
- Nespravodlivé krátenie:

Skutočná sadzba odvodov do I. piliera nie je 18% ale 26%
($18\% + 4,75\% + 3,25\% = 26\%$)

Je rozdiel, ak sa dôchodok z prvého piliera kráti pomerom 6/18 (0,33) a 6/26 (0,23)

Spravíme to ako v Dánsku?

- Štátny dôchodok je financovaný z daní, odvody v podstate neexistujú
- Výška dôchodku je arbitrárne stanovená
- Dôchodok sa zdaňuje
- Štátny dôchodok pozostáva z - Základná rovnaká dávka + príjmová testovaná dávka doplnková dávka pre chudobnejších + vianočná dávka pre najchudobnejších
- Popri tom je v Dánsku povinný II. Pilier a dobrovoľný III. Pilier (pokrýva 90% fulltimerov) + štátna podpora výdavkov dôchodcov

radovan.durana@iness.sk

Štatistika ku koncu roku 2016

Druh dôchodku	Počet poberateľov sólo dôchodku (samostatne)	Počet poberateľov dôchodkov vyplácaných v súbehu (s vdovským resp. vdoveckým)	Spolu dôchodcov
Starobný	752 817	296 026	1 048 843
Predčasný starobný	19 388	844	20 232
Invalidný (vrátane 12 549 tzv. invalidov z mladosti)	240 082	8 078	248 160
Vdovský – sólo	32 088	x	32 088
Vdovecký- sólo	5 492	x	5 492
Sirotský	21 814	x	21 814
Dôchodok manželky	450	x	450
Sociálny	1 702	x	1 702
ÚHRN	1 073 833	304 948	1 378 781

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Typ dôchodku	Počet poberateľov k 31.12.2016	Priemerná výška k 31.12.2016
Starobný	1 048 843	417,4
muži	407 597	464,6
ženy	641 246	372,1
Predčasný starobný	20 232	388,8
muži	12 580	412,0
ženy	7 652	348,3
Invalidný	248 160	263,1
muži	124 979	285,3
ženy	123 181	239,5
Vdovský (ženy) sólo	32 088	245,3
Vdovecký (muži) sólo	5 492	190,1
Sirotský	21 814	129,7
muži	6 095	125,6
ženy	15 719	131,2
Spolu	1 376 629	x

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Výška dôchodku v €	Počet poberateľov dôchodku : M+Ž spolu					
	Starobný sólo + starobný vyplácaný v súbehu s vdovským a vdoveckým	Predčasný starobný sólo + vyplácaný predčasný starobný v súbehu s vdovským a vdoveckým	Invalidný sólo* + invalidný v súbehu s vdovským a vdoveckým	Vdovský-sólo	Vdovecký-sólo	Sirotský
do 130	8 848	28	19 993	1 457	792	11 790
130,1 – 200	16 077	58	66 689	4 942	2 554	7 766
200,1 – 265	21 612	2 242	41 102	16 268	1 609	1 483
265,1 – 325	141 238	5 054	54 236	6 006	362	510
325,1 – 425	381 312	6 426	45 022	2 717	138	230
425,1 – 530	306 106	3 529	14 000	570	32	27
530,1 – 665	119 126	2 071	5 136	122	4	8
nad 665,1	54 524	824	1 982	6	1	0
Spolu	1 048 843	20 232	248 160	32 088	5 492	21 814

Zdroj: Sociálna poisťovňa

** vrátane invalidných dôchodkov z mladosti*

Štatistika ku koncu roku 2016

	Základný fond starobného poistenia (ZFSP) v tis. €	Základný fond invalidného poistenia (ZFIP) v tis. €	Spolu
<i>Druh dôchodku</i>	Výdavky	Výdavky	Výdavky
Starobný	4 957 402	x	4 957 402
Predčasný starobný	104 576	x	104 576
Invalidný	x	766268	766268
Vdovský	462 048	98 431	560 479
Vdovecký	45 464	13 464	58 928
Sirotský	1 766	35 708	37 474
Spolu	5 571 256	913 871	6 485 127
zúčtovanie dávok §112,ods. 9 461/2003 Z. z.	72	195	267
úhrn	5 571 328	914 066	6 485 394